

(१२) आर्थिक आणि वित्तीय धोरणे – कर महसूल

- १) ऐच्छिक उत्पन्न घोषणा योजना (VDIS) ..... मध्ये जाहीर करण्यात आली.
१) १९९३-९४   २) १९९५-९६   ३) १९९७-९८   ४) १९९९-२०००
- 1) The Voluntary Disclosure of Income Scheme (VDIS) was announced in
1) 1993-94   2) 1995-96   3) 1997-98   4) 1999-2000
- २) वित्तीय जबाबदारी आणि अंदाजपत्रक व्यवस्थापन कायदा, २००३ (एफ आर बी एम कायदा, २००३) असे नमूद करतो की केंद्र सरकारने ..... पर्यंत महसुली तूट दूर करण्यासाठी योग्य उपाययोजना करणे आवश्यक आहे.
१) २००४-०५   २) २००८-०९   ३) २०१०-११   ४) २०१५-१६
- 2) The Fiscal Responsibility and Budget Management Act, 2003 (FRBM Act, 2003) stipulates that the Central Government must take appropriate measures to eliminate the revenue deficit by
1) 2004-05   2) 2008 —09   3) 2010-11   4) 2015-16
- ३) एमआरटीपी कायदा, १९६९ रद्द करून स्पर्धा कायदा, २००२ ने बदलला व तो ..... पासून लागू करण्यात आला.
१) १ सप्टेंबर २००२   २) १ सप्टेंबर २००५
३) १ सप्टेंबर २००७   ४) १ सप्टेंबर २००९
- 3) MRTTP Act, 1969 was repealed and replaced by the Competition Act, 2002 which is implemented with effect from
1) September 1, 2002   2) September 1, 2005
3) September 1, 2007   4) September 1, 2009
- ४) १२ व्या वित्त आयोगाने राष्ट्रीय आपत्ती निवारण निधीची योजना केंद्र आणि राज्यांच्या योगदानासह ..... च्या प्रमाणात चालू ठेवण्याची शिफारस केली.
१) २५:७५   २) ५०:५०   ३) ७५:२५   ४) ९०:१०
- 4) The 12th Finance Commission recommended the continuance of the scheme of National Calamity Relief Fund with contributions from the Centre and the States on the ration of .....
1) 25 : 75   2) 50 : 50   3) 75 : 25   4) 90 : 10
- ५) ..... वित्त आयोगाने अशी शिफारस केलेली होती की २०११ च्या जनगणनेच्या लोकसंख्येनुसार राज्यांना अनुदान द्यावे.
१) पंधराव्या   २) चौदाव्या   ३) सोळाव्या   ४) तेराव्या
- 5) Finance Commission recommended that grants should be distributed to states as per population of 2011 census.
1) Fifteenth   2) Fourteenth   3) Sixteenth   4) Thirteenth
- ६) ऑगस्ट १९९१ मध्ये भारतातील कर सुधारणा शिफारसीसाठी खालीलपैकी कोणती समिती नियुक्त करण्यात आली होती ?
१) डॉ. राजा जे. चेलय्या   २) एम. नरसिंहम
३) डॉ. सुखमॉय चक्रवर्ती   ४) डॉ. आबिद हुसेन
- 6) Which of the following committee was appointed to recommended tax reforms in India August 1991 ?
1) Dr. Raja J. Chelliah   2) M. Narashinhan
3) Dr. Sukhmoy Chakravarty   4) Dr. Abid Husen

७) भारतातील वित्त आयोग व अध्यक्ष यांच्या योग्य जोड्या लावा.

वित्त आयोग

- अ) पहिला वित्त आयोग
ब) दुसरा वित्त आयोग
क) तिसरा वित्त आयोग
ड) चौथा वित्त आयोग

अध्यक्ष

- i) के. संतनाम
ii) के. सी. नियोगी
iii) डी. पी. व्ही. राजमन्नार
iv) ए. के. चंदा

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
१)	ii	i	iii	iv
२)	i	ii	iii	iv
३)	ii	i	iv	iii
४)	i	iii	ii	iv

7) Match the Finance Commission of India and their Chairman.

Finance Commission

- a) First Finance Commission
b) Second Finance Commission
c) Third Finance Commission
d) Fourth Finance Commission

Chairman

- i) K.Santham
ii) K.C. Niyogi
iii) D.P.V.Rajmanner
iv) A.K. Chanda

Answer options :

	a	b	c	d
1)	ii	i	iii	iv
2)	i	ii	iii	iv
3)	ii	i	iv	iii
4)	i	iii	ii	iv

८) १५ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार पुढीलपैकी कोणत्या राज्याचा २०२१-२२ ते २०२५-२६ या कालावधीत केंद्रीय करामध्ये सर्वाधिक वाटा असेल ?

१) महाराष्ट्र	२) मध्य प्रदेश
३) आंध्र प्रदेश	४) उत्तर प्रदेश

8) As per the 15th Finance Commission recommendations which of the following State will have highest share in Central Taxes during 2021-22 to 2025-26 ?

1) Maharashtra	2) Madhya Pradesh
3) Andhra Pradesh	4) Uttar Pradesh

९) २०१९-२० दरम्यान एकूण कर महसुलाच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

- अ) उत्पन्नावरील कर महामंडळ करापेक्षा कमी होता.
ब) महामंडळ करापेक्षा वस्तू आणि सेवा कर जास्त होता.
वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने योग्य आहे/त ?

पर्यायी उत्तरे :

१) दोन्ही अ आणि ब योग्य आहे	२) केवळ ब योग्य आहे
३) केवळ अ योग्य आहे	४) वरीलपैकी नाही

9) Consider the following statements in the context of Gross Tax Revenue during 2019-20:

- a) Taxes on income were lower than corporation tax.
b) Goods and Service Tax was higher than corporation tax.

Which of the statement/s given above is/are correct ?

Answer Options :

- 1) Both a and b are correct
2) Only b is correct
3) Only a is correct
4) None of the above

१०) धोरण निश्चितीमध्ये खालीलपैकी कोणी कठीण वेळ आणली आहे ?

- १) संसर्गाच्या लाटांची पुनरावृत्ती
२) पुरवठा - साखळी अडथळे
३) भाववाढ
४) वरील सर्व

10) Which of the following have created challenging times for policy-making ?

- 1) Repeated waves of infection
2) Supply - chain disruptions
3) Inflation
4) All of the above

११) १९९७-९८ पासून ..... तुटीचा असा हिस्सा जो भारतीय रिझर्व्ह बँकेकडून शासनास दिला जातो त्यास मुद्रित तूट म्हणून ओळखले जाते.

- १) प्राथमिक
२) महसुली
३) राजकोषीय
४) भांडवली

11) Part of ..... deficit provided by the RBI to the government is known as a monetised deficit since 1997-98.

- 1) Primary
2) Revenue
3) Fiscal
4) Capital

१२) ..... मधून व्याज देयक वजा केल्यानंतर प्राथमिक तूट प्राप्त होते.

- १) महसुली तूट
२) मौद्रिक तूट
३) राजकोषीय तूट
४) अर्थसंकल्पीय तूट

12) Primary deficit is obtained by deducting interest payment from the

- 1) Revenue deficit
2) Monetised deficit
3) Fiscal deficit
4) Budgetary deficit

१३) अनुच्छेद २७५ अंतर्गत दिली जाणारी अनुदाने आणि त्यांचे प्रमाण ..... कडून निश्चित केले जाते.

- १) वित्त आयोग
२) नीती आयोग
३) आरबीआय
४) केंद्र सरकार

13) Grants to be made under Article 275 and its quantum thereof is determined by

- 1) Finance Commission
2) NITI Ayog
3) RBI
4) Central Govt.

१४) खालील विधाने विचारात घ्या :

- अ) व्हॅट दर आणि नियम राज्यानुसार भिन्न आहेत.
ब) जीएसटी सर्व राज्यांमध्ये एकसमान कर प्रणाली आणते.
क) भारताने एकल जीएसटी मॉडेल स्वीकारले आहेत.
वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने योग्य आहे/त?

पर्यायी उत्तरे :

- १) अ आणि ब
२) अ आणि क
३) ब आणि क
४) वरीलपैकी सर्व

- 14) Consider the following statements :
- VAT rates and regulations differ from state to state.
  - GST brings in uniform tax system across all the states.
  - India has adopted the single GST model.

Which of the statement/s given above is/are correct ?

Answer Options :

- 1) a and b   2) a and c   3) b and c   4) All of the above

- १५) खालीलपैकी कोणती साधने करेतर उत्पन्नाशी साधने आहेत ?

- अ) कर्ज   ब) देणगी   क) मुद्रांक शुल्क   ड) फी

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त अ   २) ब आणि क   ३) यापैकी नाही   ४) वरीलपैकी सर्व

- 15) Which of the following are non-tax revenue sources ?

- a) Loan   b) Donation   c) Stamp-duty   d) Fee

Answer Options :

- 1) Only a   2) b and c   3) None of these   4) All of the above

- १६) खालीलपैकी प्रत्यक्ष कर कोणते आहेत ?

- अ) संपत्ती कर   ब) उत्पन्न कर   क) वाहनांवरील कर   ड) वस्तू व सेवा कर

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त अ   २) फक्त ब   ३) अ आणि ब   ४) वरीलपैकी सर्व

- 16) Which of the following are direct-taxes ?

- a) Wealth tax   b) Income tax
c) Tax on vehicle   d) Goods and Services Tax.

Answer Options :

- 1) Only a   2) Only b   3) a and b   4) All of the above

- १७) प्रत्यक्ष करांच्या दोषांसंदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

- अ) प्रत्यक्ष करांमुळे कामाचा प्रयत्न पुरवठा कमी होई शकतो.
ब) प्रत्यक्ष कर बचत आणि गुंतवणुकीसाठी प्रोत्साहन कमी करतात.
वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने योग्य आहे/त ?

पर्यायी उत्तरे :

- १) केवळ अ योग्य आहे   २) केवळ ब योग्य आहे
३) दोन्ही अ आणि ब योग्य आहेत   ४) वरीलपैकी नाही

- 17) Consider the following statements in the context of demerits of direct taxes :

- a) Direct taxes may reduce supply of work effort.
b) Direct tax reduce incentive to save and invest.

Which of the statement/s given above is/are correct ?

Answer Options :

- 1) Only a is correct   2) Only b is correct
3) Both a and b are correct   4) None of the above

- १८) जीएसटीचे कोणते प्रतिमान भारतात आणण्यात आले आहे ?

- १) राष्ट्रीय स्तरावरील जीएसटी   २) राज्य स्तरावरील जीएसटी
३) दुहेरी जीएसटी   ४) एकात्मिक जीएसटी

- 18) Which model of GST has been introduced in India ?
1) National Level GST
2) State Level GST
3) Dual GST
4) Integrated GST
- १९) वस्तु आणि सेवा करांत कोणते कर अंतर्भूत केले आहेत ?
अ) अबकारी कर   ब) उत्पन्न कर   ३) मूल्यवर्धित कर   ड) सेवा कर
पर्यायी उत्तरे :
१) अ फक्त   २) अ, ब आणि क फक्त   ३) अ, क आणि ड फक्त   ४) ब फक्त
- 19) Which taxes are subsumed under GST (Goods and Services Tax) ?
a) Excise duties.   b) Income tax.   c) Value added tax.   d) Service tax.
Answer Options :
1) a only   2) a, b and c only   3) a, c and d only   4) b only
- २०) राजकोषीय नीतीची साधने कोणती ?
अ) सार्वजनिक व्यय आणि सार्वजनिक कर्ज   ब) लोकशाही आणि संघराज्यात्मक रचना
क) करारोपण आणि अंदाजपत्रक   ड) संसद आणि प्रशासन
पर्यायी उत्तरे :
१) अ फक्त   २) ब आणि क फक्त   ३) ड फक्त   ४) अ आणि क फक्त
- 20) Which are the instruments of fiscal policy ?
a) Public spending and public debt   b) Democracy and federal structure
c) Taxation and budget   d) Parliament and administration
Answer Options :
1) a only   2) b and c only   3) d only   4) a and c only
- २१) खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने अयोग्य आहे/त ?
अ) युटीजीएसटी, केंद्र सरकार आणि केंद्रशासित प्रदेश सरकारांद्वारे गोळा केले जातात
ब) आयजीएसटी, केंद्र सरकार आणि राज्य सरकारे गोळा करतात
पर्यायी उत्तरे :
१) फक्त अ अयोग्य आहे   २) फक्त ब अयोग्य आहे.
३) दोन्ही अ आणि ब अयोग्य आहेत   ४) वरीलपैकी नाही
- 21) Which of the following statement/s is/are incorrect ?
a) UTGST, is collected by Central Government and Union Territory Governments.
b) IGST, is collected by Central Government and State Governments.
Answer Options :
1) Only a is incorrect   2) Only b is incorrect
3) Both a and b are incorrect   4) None of the above

उत्तरे

(१२) आर्थिक आणि वित्तीय धोरणे – कर महसूल

१-३	२-२	३-४	४-३	५-२	६-१	७-३	८-४	९-१	१०-४
११-३	१२-३	१३-१	१४-१	१५-४	१६-३	१७-३	१८-३	१९-३	२०-४
२१-३									